

Byla C-487/06 P

British Aggregates Association

prieš

Europos Bendrijų Komisiją

„Apeliacinis skundas — Valstybės pagalba — Aplinkosauginis nerūdinių medžiagų mokestis Jungtinėje Karalystėje“

Generalinio advokato P. Mengozzi išvada, pateikta 2008 m. liepos 17 d. . . . I - 10521

2008 m. gruodžio 22 d. Teisingumo Teismo (trečioji kolegija) sprendimas. . . . I - 10555

Sprendimo santrauka

- 1. Ieškinys dėl panaikinimo — Fiziniai ar juridiniai asmenys — Tiesiogiai ir konkrečiai su jais susiję aktai*
(EB 88 straipsnio 2 ir 3 dalys, EB 230 straipsnio ketvirtoji pastraipa)
- 2. Ieškinys dėl panaikinimo — Fiziniai ar juridiniai asmenys — Tiesiogiai ir konkrečiai su jais susiję aktai*
(EB 88 straipsnis ir 230 straipsnio ketvirtoji pastraipa)

3. *Valstybių teikiama pagalba — Sąvoka — Priemonės atrankinis pobūdis — Parduodamoms nerūdinėms medžiagoms taikomas ekologinis mokestis*
(EB 87 straipsnio 1 dalis)
4. *Valstybių teikiama pagalba — Sąvoka — Teisinis pobūdis — Aiškinimas remiantis objektyviais kriterijais — Teisminė kontrolė*
(EB 87 straipsnio 1 dalis)
5. *Apeliacinis skundas — Pagrindai — Paprastas pagrindų ir argumentų, pateiktų Pirmosios instancijos teisme, pakartojimas — Nepriimtinumai — Pirmosios instancijos teismo pateikto Bendrijos teisės aiškinimo ar taikymo ginčijimas — Priimtinumai*
(EB 225 straipsnis; Teisingumo Teismo statuto 58 straipsnio pirmoji pastraipa; Teisingumo Teismo procedūros reglamento 112 straipsnio 1 dalies c punktas)
6. *Ieškinys dėl panaikinimo — Bendrijos teismo kompetencija — Administracinio akto motyvų aiškinimas — Ribos*
(EB 230 ir 231 straipsniai)

1. Vykdamas EB 88 straipsnyje įtvirtintą valstybės pagalbos kontrolės procedūrą turi būti atskirtos, pirma, šio straipsnio 3 dalyje numatyta preliminarinė pagalbos patikrinimo stadija, kurios tikslas yra tik leisti Komisijai susidaryti pirmąją nuomonę apie dalinį ar visišką nagrinėjamos pagalbos suderinamumą su bendrąja rinka, ir, antra, tyrimo stadija, numatyta to paties straipsnio 2 dalyje. Tik vykstant šiai stadijai, skirtingai sudaryti Komisijai galimybę gauti išsamią informaciją apie visus bylos duomenis, Sutartis numato Komisijos pareigą pareikalauti suinteresuotųjų asmenų pateikti savo pastabas

Kai, nepradėdama EB 88 straipsnio 2 dalyje numatytos formalios tyrimo procedūros,

Komisija sprendimu, priimtu remiantis to paties straipsnio 3 dalimi, konstatuoja, kad pagalba yra suderinama su bendrąja rinka, asmenys, kurie turi šias procedūrinės garantijas, gali jomis pasinaudoti tik tuomet, jeigu jie turi galimybę šį sprendimą užginčyti Bendrijos teisme. Dėl šių priežasčių teismas pripažįsta priimtiniu suinteresuotojo asmens pagal EB 88 straipsnio 2 dalį pareiktą ieškinį dėl tokio sprendimo panaikinimo, kai asmuo, pareiškdamas ieškinį, siekia apginti savo procedūrinės teises, kurias jis grindžia šia nuostata. Suinteresuotosios šalys EB 88 straipsnio 2 dalies prasme, kurios remdamosi EB 230 straipsnio ketvirtąja pastraipa taip pat gali pareikšti ieškinį dėl panaikinimo, yra asmenys, įmonės arba asociacijos, kurių interesams suteikta pagalba gali daryti įtaką, t. y. visų pirma su šios pagalbos

gavėjais konkuruojančios įmonės ir profesinės organizacijos.

Įmonių asociacijos, veikiančios vieno ar kelių turinčių teisę pareikšti priimtina ieškinį narių vardu, pareikštas ieškiny, kuriuo ginčijamas Komisijos sprendimo nepateikti prieštaravimų užbaigus preliminarią valstybės priemonės tyrimo procedūrą pagrįstumas, yra priimtinas, jeigu ši priemonė gali padaryti didelį poveikį bent vieno iš jos narių padėčiai rinkoje.

(žr. 26–30, 32, 33, 35, 39 ir 55 punktus)

Tačiau jeigu ieškovas ginčija paties sprendimo, kuriuo vertinama pagalba, pagrįstumą, vien aplinkybės, kad jis gali būti laikomas „suinteresuotuoju“ asmeniu EB 88 straipsnio 2 dalies prasme, nepakanka, kad ieškiny būtų pripažintas priimtinu. Taigi jis turi įrodyti, nesvarbu, ar pagalbos priemonė būtų individualaus, ar bendro pobūdžio, turįs ypatingą statusą, būtent, kad sprendimas jį paveikia dėl jo ypatingų savybių arba faktinių aplinkybių, kurios jį išskiria iš kitų asmenų, ir todėl individualizuoja taip pat, kaip ir asmenį, kuriam šis sprendimas yra skirtas. Taip yra būtent tuo atveju, kai ginčijamo sprendimo dalyku esanti pagalba daro didelį poveikį ieškovo padėčiai rinkoje. Tai, kad aktas yra bendro pobūdžio tiek, kiek jis taikomas daugumai suinteresuotų ūkio subjektų, nepašalina galimybės, kad jis gali būti konkrečiai susijęs su kai kuriais iš jų.

2. Vien to, kad Komisijos sprendimas, kuriuo pagalba pripažįstama suderinama su bendrąja rinka, gali kaip nors paveikti atitinkamoje rinkoje susiklosčiusius konkurencijos santykius ir kad tam tikra įmonė kaip nors konkuravo su šio akto adresatu, jokiū būdu

nepakanka, kad šią įmonę būtų galima laikyti konkrečiai susijusia su minėtu aktu. Todėl įmonė negali remtis vien argumentu, kad ji yra įmonės, pagalbos gavėjos, konkurentė, bet ji taip pat turi įrodyti, kad atsidūrė situacijoje, kuri ją individualizuoja taip pat, kaip ir pagalbos gavėją.

3. Siekiant nustatyti, ar valstybės priemonė yra atrankinio pobūdžio, reikia įvertinti, ar atitinkamoje teisinėje sistemoje ši priemonė suteikia pranašumą tam tikroms įmonėms kitų, esančiųjų panašioje faktinėje ir teisinėje situacijoje, atžvilgiu. Vis dėlto valstybės pagalbos sąvoka neapima priemonių, diferencijuojančių įmones mokesčių srityje, kai ši diferenciacija atsiranda dėl aptariamų mokesčių sistemos pobūdžio ar schemos. Be to, vien dėl valstybės įsikišimų tikslo negalima jų automatiškai nelaikyti „pagalba“ EB 87 straipsnio prasme. Iš tiesų EB 87 straipsnio 1 dalyje nedaromas skirtumas tarp valstybės įsikišimų pagal jų priežastis ar tikslus; jie apibrėžiami pagal jų poveikį.

Šiuo atžvilgiu suteikta valstybės pagalba gali padaryti žalingą poveikį ūkio subjekto konkurencinei padėčiai, dėl kurios visų pirma gali būti prarandama galimybė uždirbti pajamų ar padaroma mažesnė pažanga, palyginti su ta, kuri galėtų būti pasiekta be tokios pagalbos. Be to, tokio žalingo poveikio mastas gali skirtis, atsižvelgiant į daugybę veiksnių, kaip antai, nagrinėjamos rinkos struktūrą ar nagrinėjamos pagalbos pobūdį. Todėl konkurento rinkoje užimamai padėčiai daromo didelio žalingo poveikio įrodinėjimas negali apsiriboti tik tam tikromis aplinkybėmis, rodančiomis, jog pablogėjo jo prekybinės ar finansinės veiklos rodikliai.

Todėl Pirmosios instancijos teismas pažeidė šią nuostatą taip nusprenddamas, jog valstybės narės, vertindamos esamus skirtingus interesus, gali apibrėžti savo prioritetus aplinkos apsaugos srityje ir todėl nustatyti prekes ar paslaugas, kurias jos nusprendžia apmokestinti ekologiniu mokesčiu, kad dėl aplinkybės, jog panašus mokestis nėra taikomas visoms panašioms veiklos rūšims, darančioms panašų poveikį aplinkai, negalima pripažinti, jog šiuo

(žr. 47, 48 ir 53 punktus)

ekologiniu mokesčiu neapmokestinamoms panašioms veiklos rūšims suteikiamas atrankinis pranašumas. Šiuo požiūriu, pagrįstu vien atsižvelgimu į siekiamą aplinkosaugos tikslą, *a priori* panaikinama galimybė ūkio subjektų, esančių panašioje padėtyje siekiamo tikslo atžvilgiu neapmokestinimą laikyti atrankinio pobūdžio pranašumu, neatsižvelgiant į aptariamą mokestinės priemonės poveikį.

Nors aplinkos apsauga yra vienas iš pagrindinių Bendrijos tikslų, būtinybė atsižvelgti į su šia apsauga susijusius reikalavimus nepateisina atrankinio pobūdžio priemonių, net tokių specialių, kaip antai ekologinis mokestis, neįtraukimo į EB 87 straipsnio 1 dalies taikymo sritį, nes bet kuriuo atveju, nustatant valstybės pagalbos priemonės suderinamumą su bendrąja rinka pagal EB 87 straipsnio 3 dalį, galima veiksmingai atsižvelgti į aplinkos apsaugos tikslus.

(žr. 82–87, 91, 92 punktus)

4. Tokia valstybės pagalbos sąvoka, kokia apibrėžta Sutartyje, yra teisinė ir turi būti aiškinama vadovaujantis objektyviais kriterijais. Dėl šios priežasties Bendrijos teismas iš esmės ir atsižvelgdamas tiek į jam

pateiktas konkrečias ginčo aplinkybes, tiek į Komisijos atliktus techninius ar sudėtingus vertinimus, privalo vykdyti visapusišką kontrolę aiškindamasis, ar priemonė patenka į EB 87 straipsnio 1 dalies taikymo sritį. Iš tiesų niekas nepateisina, jei sprendimas priimtas pagal EB 88 straipsnio 3 dalį, Komisijos „didelės diskrecijos“ kvalifikuoti priemonę kaip „valstybės pagalbą“ EB 87 straipsnio 1 dalies prasme, o tai reiškia, kad iš principo nebuvo atlikta visapusiška Komisijos vertinimų teisminė kontrolė. Juo labiau kai Komisija po pirmojo tyrimo pagal EB 88 straipsnio 3 dalyje numatytą procedūrą negali nuspręsti, kad aptariama valstybės priemonė nėra „pagalba“ EB 87 straipsnio 1 dalies prasme, o jeigu ji kvalifikuojama kaip pagalba, – kad ji suderinama su Sutartimi, arba kai taikydama šią procedūrą susiduria su sunkumais vertinant atitinkamos priemonės suderinamumą su bendrąja rinka, ši institucija privalo pradėti EB 88 straipsnio 2 dalyje numatytą procedūrą, „šiuo atžvilgiu neturėdama diskrecijos“. Be to, nors teisminė kontrolė yra ribojama klausimu, ar priemonė patenka į EB 87 straipsnio 1 dalies taikymo sritį, kai Komisijos vertinimai yra techninio pobūdžio ir sudėtingi, tai šioje byloje turi nustatyti Pirmosios instancijos teismas.

(žr. 111–114 ir 185, 186 punktus)

5. Iš EB 225 straipsnio, Teisingumo Teismo statuto 58 straipsnio pirmosios pastraipos ir jo Procedūros reglamento 112 straipsnio 1 dalies c punkto kylančių motyvavimui taikomų reikalavimų neatitinka apeliacinis skundas, kuriame tik pakartojami ar pažodžiui atpasakojami Pirmosios instancijos teisme pateikti ieškinio pagrindai ir argumentai, įskaitant pagrįstus faktinėmis aplinkybėmis, kurias Pirmosios instancijos teismas aiškiai atmetė. Iš tiesų toks apeliacinis skundas yra prašymas paprasčiausia peržiūrėti Pirmosios instancijos teismo nagrinėtą ieškinį, o tai nepatenka į Teisingumo Teismo kompetenciją.

Vis dėlto, jeigu apeliantas ginčija tai, kaip Pirmosios instancijos teismas išaiškino ar taikė Bendrijos teisę, pirmojoje instancijoje nagrinėti teisės klausimai gali būti iš naujo nagrinėjami apeliaciniame procese. Iš tikrųjų, jeigu apeliantas negalėtų grįsti savo skundo Pirmosios instancijos teisme pateiktais ieškinio pagrindais ir argumentais, apeliacinis procesas netektų dalies prasmės.

(žr. 122, 123 punktus)

6. Vykdydami EB 230 straipsnyje numatytą ginčijamo sprendimo teisėtumo kontrolę,

Teisingumo Teismas ir Pirmosios instancijos teismas kompetentingi nagrinėti ieškinius dėl kompetencijos trūkumo, esminių procedūrinių reikalavimų pažeidimo, Sutarties ar kurios nors su jos taikymu susijusios teisės normos pažeidimo arba piktnaudžiavimo įgaliojimais. EB 231 straipsnyje numatyta, kad jei ieškinyje yra pagrįstas, ginčijamas aktas paskelbiamas negaliojančiu. Taigi bet kuriuo atveju Teisingumo Teismas ir Pirmosios instancijos teismas negali savo motyvų pakeisti ginčijamo akto rengėjo motyvais.

Nors nagrinėdamas ieškinį dėl panaikinimo Pirmosios instancijos teismas gali kitaip aiškinti ginčijamo akto motyvus nei jo rengėjas, o kai kuriomis aplinkybėmis ir atmeti pastarojo formalius motyvus, tačiau to daryti jis negali, jei tai nepateisinama faktais.

Taigi Pirmosios instancijos teismas padaro aiškinimo klaidą, kai savo aiškinimą pakeičia tiesiogiai iš ginčijamo sprendimo išplaukiančiu aiškinimu, nors joks faktas to nepateisina.

(žr. 141, 142 ir 144 punktus)